

Spis 1 Afs 14/2007 byl spojen se spisem číslo 1 Afs 13/2007 a pod touto spisovou značkou bylo rozhodnuto takto:

č. j. 1 Afs 13/2007 - 62

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **Ing. J. K.**, zastoupeného JUDr. Robertem Jonákem, advokátem se sídlem Žižkova 280, 580 01 Havlíčkův Brod, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně**, se sídlem náměstí Svobody 4, poštovní příhrádka 372, 602 00 Brno, proti rozhodnutím ze dne 31. 1. 2003, č. j. 5401/02/FŘ/170, a ze dne 5. 2. 2003, č. j. 5403/02/FŘ/170, o kasačních stížnostech žalobce proti rozsudkům Krajského soudu v Brně ze dne 15. 11. 2006, č. j. 30 Ca 169/2006 - 33 a č. j. 30 Ca 167/2006 - 41,

t a k t o :

- I.** Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod spisovými značkami 1 Afs 13/2007 a 1 Afs 14/2007 **se s p o j u j í** ke společnému projednání a nadále budou vedeny pod sp. zn. 1 Afs 13/2007.
- II.** Kasační stížnosti **se z a m í t a j í**.
- III.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.
- IV.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasačních stížnostech.

O d ů v o d n ě n í :

Finanční úřad v Havlíčkově Brodě stanovil žalobci dvěma platebními výměry ze dne 16. 4. 2002 povinnost odvést neoprávněně použité prostředky státního rozpočtu republiky. Odvolání proti platebním výměrům zamítl žalovaný rozhodnutími ze dne 31. 1. 2003 a ze dne 5. 2. 2003.

Žalobám, jimiž žalobce napadl rozhodnutí o odvolání, Krajský soud v Brně vyhověl, napadená rozhodnutí zrušil pro vady řízení rozsudky ze dne 20. 4. 2005 a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud však ke kasačním stížnostem žalovaného tyto rozsudky zrušil svým rozsudkem ze dne 28. 6. 2006, č. j. 1 Afs 92/2005 - 98, a vyslovil závazný právní názor pro další řízení před krajským soudem.

Krajský soud v novém řízení zamítl žaloby dvěma rozsudky ze dne 15. 11. 2006. V souladu se stanoviskem Nejvyššího správního soudu uvedl, že žalobce – ačkoli provedl dotované dílo řádně a včas – nesplnil druhou podmínku poskytnutí dotace, a sice zaplacení díla v souladu s podmínkami, které mu stanovilo rozhodnutí o poskytnutí dotace. Žalobci vznikl dluh vůči společnosti Z. spol. s r. o., která provedla 34 % prací na díle; tento dluh však žalobce do konce rozpočtového roku neuhradil.

Žalobce napadl rozsudky kasačními stížnostmi, v nichž namítl nesprávné posouzení právní otázky podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a vady řízení před správním orgánem podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jak v úvodu zdůraznil, je si vědom toho, že podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem, který Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém zrušovacím rozhodnutí. Tato zásada však platí jen v případě, že skutkový stav, z něhož původní řízení vycházelo, nedozná změny. V novém řízení před krajským soudem žalobce doplnil a zdůraznil některé skutkové okolnosti, na něž se v předchozích řízeních nebral potřebný zřetel. Tyto skutečnosti ve spojení se skutečnostmi, jež byly zjištěny před vydáním původního rozhodnutí krajského soudu, mohou založit odlišné skutkové posouzení věci, a v důsledku toho i její jiné právní zhodnocení. V následném zdůvodnění kasační stížnosti pak žalobce jednak zopakoval své dřívější argumenty (žalobce byl vázán jen podmínkami stanovenými v rozhodnutí o poskytnutí dotace, a ty splnil; vlastními zdroji žadatele o dotaci jsou i zdroje získané od třetích osob; dílo mohlo být provedeno i prostřednictvím jiných subjektů; rozhodnutí nestanovilo, aby případné úvěry byly vyrovnány v příslušném účetním období; v případě započtení je třeba vystavit účetní doklady, i když jim neodpovídá skutečný tok peněz), jednak přinesl argumenty nové (poskytovatel dotace byl od počátku informován o způsobu financování akce a o subjektech, které na něm budou účastny, každoročně od žalobce žádal aktuální informace o financování a nikdy mu nevytkl nesprávný postup; správce daně nevzal v potaz existenci ústně uzavřené trojstranné smlouvy mezi žalobcem, společností A. spol. s r. o. a společností Z. spol. s r. o.; odkaz na § 11 rozpočtových pravidel je v dané věci nepřiléhavý). Krom toho krajskému soudu vytkl, že nevyhověl jeho důkazním návrhům s tím, že nejsou pro rozhodnutí ve věci významné. Závěr soudu o splnění podmínek dotace však může být učiněn až na základě úplně zjištěného stavu věci. Pokud nalézací soud neprovedl navržené důkazy, nedostál své přezkumné povinnosti ve smyslu § 2 s. ř. s. Právní hodnocení věci nemůže obstát, je-li založeno na skutkových závěrech, které nemají oporu v provedeném dokazování. Nejvyšší správní soud přitom krajskému soudu uložil, aby se zabýval hmotněprávními otázkami.

Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené rozsudky Krajského soudu v Brně zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádřeních ke kasačním stížnostem shrnul dosud přijaté závěry správce daně i správních soudů v žalobcových věcech a zopakoval své postoje k žalobcovým námitkám. Zdůraznil, že podle Nejvyššího správního soudu, jehož právním názorem byl krajský soud vázán, byla skutková zjištění správce daně dostačující pro jeho právní závěry. K žalobcovu přesvědčení, podle nějž vázanost názorem Nejvyššího správního soudu neplatí v případě nových skutkových zjištění, žalovaný uvedl, že pro soud je rozhodující skutkový stav v době vydání správního rozhodnutí. Pozdější skutkové změny (zde důkazní návrhy podané teprve v žalobě, resp. po uplynutí lhůty pro podání žaloby) nemohou být pro soud rozhodné.

Nejvyšší správní soud nejprve sloučil obě věci ke společnému projednání; poté přezkoumal napadené rozsudky a shledal, že kasační stížnosti jsou částečně nepřipustné, ve zbytku pak nedůvodné.

Žalobce se domnívá, že zásada vázanosti právním názorem Nejvyššího správního soudu, která platí pro krajský soud v novém řízení, nedopadá na případy, kdy v mezidobí došlo ke změnám ve skutkovém stavu; tato domněnka je však nesprávná a žalobce ani neuvádí, z čeho konkrétně ji dovozuje.

Správní soud – jak správně podotýká žalovaný – při přezkoumávání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Taková úprava je jediné možná: v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu plní totiž soud roli přezkumnou (nikoli „nalézací“, již mu přisuzuje žalobce). Hodnotí tak, zda správní orgán postupoval způsobem, který mu zákon v dané době předepisoval, zda vzal v úvahu všechna skutková tvrzení účastníků správního řízení a i jinak zjistil vše, co v dané době zjistit mohl, a zda ze svých zjištění vyvodil logické právní závěry. Správní soud se naproti tomu nemůže svým rozhodnutím o žalobě vyjadřovat k tomu, jak by měly být poměry účastníka upraveny s ohledem na okolnosti, které i přes řádný procesní postup správního orgánu vyšly najevo až po skončení správního řízení. Zde by totiž již šlo o nalézání práva, nikoli o přezkum. Skutkové novoty mohou mít význam pro případnou obnovu správního řízení; v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu jsou však nerozhodné.

Krom toho v projednávané věci nejde o skutkové novoty: těmi se mají obvykle na mysli nové skutečnosti, které v původním řízení objektivně nemohly být uplatněny – nikoli skutečnosti již tehdy známé, které ale žalobce v původním řízení neuplatnil z důvodů subjektivních. „Novými skutečnostmi“ jsou pak opravdu jen okolnosti skutkové – tedy nikoli třeba nové a důkladněji podložené právní argumenty vztahující se k již známým skutkovým okolnostem, ani návrhy důkazů (jak nepřesně uvádí žalovaný).

Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, co jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Žalobce výslovně nezpochybnil, že by Krajský soud v Brně při opětovném projednávání jeho věci tuto povinnost nesplnil. V závěru kasační stížnosti pouze naznačil, že si krajský soud zřejmě nesprávně vyložil závazný právní názor Nejvyššího správního soudu. Ten krajskému soudu uložil, aby se zabýval hmotněprávními otázkami, a krajský soud tak učinil. Vycházel ovšem podle žalobce z neúplně zjištěného skutkového stavu, který neměl oporu v provedeném dokazování, a ani jeho hmotněprávní úsudek tak nemůže obstát.

Žalobcova argumentace je v tomto bodě mylná a interpretuje závazný názor Nejvyššího správního soudu, obsažený ve zrušujícím rozsudku, zcela opačně, než jak byl míněn. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2006, č. j. 1 Afs 92/2005 - 98, doslova ve vztahu k dalšímu postupu krajského soudu uvedl: „*Přitom se bude zabývat už jen otázkami hmotněprávními a nebude zpochybňovat míru zjištění skutkového stavu věci ze strany žalovaného, která – jak zdejší soud uzavřel – je dostatečná.*“ Názor Nejvyššího správního soudu na míru zjištění skutkového stavu je tedy jednoznačný, a žalobce jej marně zpochybňuje. Krajský soud se beze zbytku řídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu; žalobcova kasační stížnost je tedy v této části nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

Přípustná je jen ta část kasační stížnosti, která se věnuje důkazním návrhům vzneseným v novém řízení před krajským soudem. Žalobcova námitka, podle níž krajský soud pochybil neprovedením navržených důkazů, však není důvodná. Soud rozhoduje o tom, které z navržených důkazů provede (§ 52 s. ř. s.); zvažuje přitom především to, zda je navrhovaný důkaz s to osvětlit dosud nejasný skutkový stav věci, a zda je tedy jeho provedení účelné. V žalobcově věci taková účelnost nebyla dána. Závazný názor Nejvyššího správního soudu vyslovený ve zrušujícím rozsudku se týkal jen otázek hmotněprávních, nikoli procesního postupu krajského soudu; krom toho se pochopitelně nezmiňoval o případných důkazních návrzích, které by mohly být vzneseny po skončení kasačního řízení. Přesto však závazný názor dopadá i na způsob posuzování důkazních návrhů v novém řízení před krajským soudem. Pokud Nejvyšší správní soud uzavřel, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně, plyne z toho, že jakékoli další dokazování ve věci by bylo zbytečné a neúčelné. Krajský soud tedy postupoval správně, pokud návrhům na provedení důkazů nevyhověl.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o kasačních stížnostech nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnosti jako nedůvodné. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasačních stížnostech žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2007

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu